

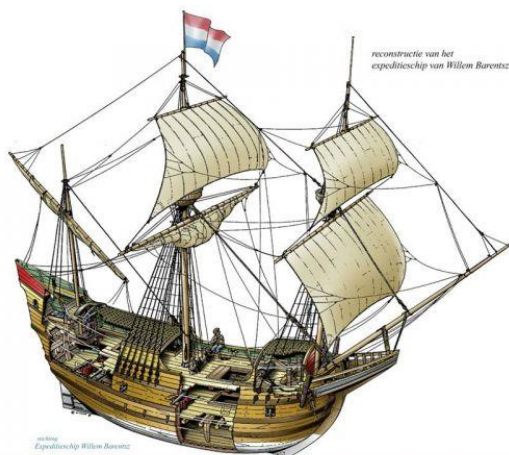

Nieuwsbrief 27

Juni 2014

Louwrens Hacquebord en Gerald de Weerd

Excursie

Op de Barentsz-werf in Harlingen wordt de replica gebouwd van het schip van Willem Barentsz. Tijdens een rondleiding krijgen we informatie over de bouw van de replica. Gerald de Weerd, initiatiefnemer van het project, zal deze rondleiding verzorgen. Louwrens Hacquebord zal ons meer vertellen over de geschiedenis van het schip.

Alle deelnemers aan de excursie reizen op eigen gelegenheid naar de werf. De excursie begint om 13:15 uur. De werf is gelegen aan de Nieuwe Willems haven in Harlingen. Zie voor meer informatie over de werf en bereikbaarheid de website, www.dewillembarentsz.nl.

- Wanneer** 14 juni 2014
- Hoe laat** 13.15 uur
- Waar** Barentsz-werf te Harlingen
- Toegang** € 2,50.

Komende Imaka-activiteiten

29 september: lezing

27 oktober: lezing door Nellejet Zorgdrager

24 november: lezing

26 januari: lezing door Michiel van den Broeke

23 februari: presentatie werkstukken minorstudenten

30 maart: lezing door Anita Buma

Overige activiteiten

Jan Mayen Expeditie

De Koninklijke Marine heeft onderzoekers van het Arctisch Centrum en het Willem Barentsz Poolinstituut uitgenodigd om deze zomer mee te gaan op expeditie naar het eiland Jan Mayen. De expeditie naar Jan Mayen behelst een reguliere oefening voor mariniers en bemanning van het schip. Een multidisciplinair onderzoeksteam krijgt een unieke kans om naar dit geïsoleerde eiland te gaan. Het onderzoek zal zich met name op de Archeologie en Biologie richten. We hopen dat juist een aantal zeer lastig bereikbare plekken met deze expeditie bereikt kunnen worden.

De expeditie zal plaatsvinden in augustus 2014 op een van de gloednieuwe patrouilleschepen van de Koninklijke Marine, de [Zr. Ms. Zeeland](#).

Klik [hier](#) voor meer informatie over de voorbereidingen op de expeditie en [hier](#) voor het wetenschappelijk plan.

Baarden, Traan en Blubber: Walvisvaart door de eeuwen heen

Expositie van 13 april tot en met 12 oktober 2014

Museum In 't Houten Huis, Tuingracht 13, De Rijp.

Meer informatie: www.houtenhuis.nl

Literatuur

De rotgans

Al eeuwenlang trekt de rotgans in de herfst naar West-Europa en voedt zich langs de kust met zeegrassen en wieren. In het voorjaar komt ze 'aan land' in het Waddengebied om zich op kwelders rond te eten. Vervolgens vliegt ze naar Siberië om te broeden. In de jaren dertig is er ineens een mysterieuze afname van de aantallen, die in de jaren zestig zijn dieptepunt bereikt. Tien jaar later treedt een onverwacht herstel op en gaat ze ook 's winters grasland en wintergraan begrazen. Dit zet onderzoekers aan het denken: Wat bepaalt de grootte van een populatie? Welke invloeden spelen daarbij een rol?

In *De rotgans* onttraft Bart (Barwolt) Ebbinge de geheimen van deze kleine zeevogels. Hij volgt haar tot in de toendra's van Noord-Siberië, hij spreekt Amerikaanse en Russische biologen over hun onderzoek en verzamelt historische gegevens van de jacht; zo levert hij een schat aan informatie en geeft hij antwoord op de vragen die biologen al zo lang bezighouden.

Barwolt Ebbinge, *De rotgans*, 368 p., Atlas Contact € 34,99.

Wildernisjaren

Na het overlijden van haar moeder vertrekt de Groningse Linda Nijlunsing uit Nederland. Na vele omzwervingen belandt ze in Alaska, waar ze Jim ontmoet, een boomlange man die zich teruggetrokken heeft in de natuur en in zijn levensbehoeften voorziet door de jacht op pelsdieren en vissen. Linda valt als een blok voor Jim en gaat bij hem wonen in zijn hut aan de Yukon-rivier, tientallen kilometers van de bewoonde wereld. Linda beheert de moestuin, ze vangt zalm, ze leert sledehonden menen, stekelvarkens schieten en elanden villen. Samen met Jim zet ze klemmen voor marters en wolven. Ze past zich volledig aan zijn leven aan en trotseert de barre omstandigheden. Makkelijk is dat niet, ze voelt zich soms eenzaam en bang. Jim windt er geen doekjes om; hij zoekt een vrouw die zijn leven makkelijker maakt. Als Linda zwanger wordt realiseert ze zich dat ze die uitspraak veel letterlijker had moeten nemen dan ze aanvankelijk dacht.

Wildernisjaren is het fascinerende verhaal van een wilskrachtige Nederlandse vrouw, die haar hart volgt en bereid is daarvoor de prijs te betalen.

Linda Nijlunsing, *Wildernisjaren*, Artemis & Co, 1995, € 19,95. ISBN10: 9047203216. Ook verkrijgbaar als e-boek.

De Nederlandse Poolexpeditie van 1882-1883

Het boek gaat ook over de grote onrust in Nederland over het lot van de expeditie, de reddingsactie die op touw werd gezet en het geld wat ook daarvoor weer werd ingezameld. Met een groot aantal afbeeldingen en prachtige foto's geeft het boek een uniek beeld over een poolexpeditie en de manier waarop die in Nederland aan het einde van de negentiende eeuw werd beleefd. Als helden vertrokken ze uit Amsterdam, als helden werden ze in Utrecht weer ontvangen.

Om Dicksonhaven te bereiken moeten ze door de Karazee, de poolzee ten oosten van Nova Zembla. Een gevaarlijke zee, vaak ook in de zomer nog voor een groot deel bedekt met drijfijs. Zeelieden noemen de zee vaak “ de ijskelder”. Ze zullen Dicksonhaven nooit bereiken en vriezen, samen met een ander schip, de Deense Dymphna vast in het ijs van de Karazee. De Karazee doet zijn naam eer aan. De Varna met zijn 12 koppige bemanning wordt winterklaar gemaakt, en noodgedwongen beginnen de expeditieleden hun waarnemingen op het ijs. Rondom de schepen is het ijs regelmatig in beweging. Kruiend ijs is het grootste gevaar voor schepen die vastgevroren in het ijs liggen. Twee keer wordt de Varna getroffen door kruiend ijs. Dagenlang moesten de mannen bivakkeren op het ijs in onverwarmde tenten. Het schip wordt een onbewoonbaar wrak en zal in de zomer van 1883 zinken.

Terwijl ze vchten voor hun leven op hun ijsschots 'Nieuw Holland' hebben de KNMI meteorologen toch alles op alles gezet om het internationaal afgesproken waarneemprogramma te volgen. Handmatig deden zij metingen van o.a. temperatuur, windsnelheid en het poollicht. Toen betekende dat dik aangekleed de kou in, om klappertandend en met bevroren vingers instrumenten af te lezen en notitieboekjes bij te houden; ieder uur, 24 uur per dag, zonder pauze, twaalf maanden lang, steeds op de hoede voor kruierend ijs en ijsberen. In de zomer van 1883 gaan de mannen met sleden en sloepen op weg naar de bewoonde wereld. Voor een tweede overwintering is niet genoeg voedsel beschikbaar. Een barre, zware tocht, maar uiteindelijk worden ze gered.

In het licht van de dramatische aanwarming van het Noordpool gebied worden de meetresultaten van deze expeditie juist nu steeds belangrijker. Ze geven een goed beeld van het klimaat van een poolzee voor de klimaatverandering.

Over de auteurs:

Kees Dekker, 67 jaar, oud hoofdmeteoroloog van het KNMI. Geïnteresseerd in de vroege geschiedenis van meteorologie in het algemeen en het KNMI in het bijzonder. Hij schreef hierover meerdere artikelen en geeft lezingen over deze expeditie.

Frieda van Essen, 54 jaar, publicist en communicatie adviseur met veel kennis over ontdekkingsreizen, natuur en poolgebieden. Zij schreef een groot aantal artikelen en boeken over deze onderwerpen.

Het boek is verkrijgbaar in de boekhandel en via www.knnvuitgeverij.nl